

سری داستان‌های قد کوتاه

مترسی اخراجی

(حکایت‌های تجربه آموز)

گردآوری و تألیف:

ابوالحسن رضاپور کورنده

سروشنامه	:	رضایپور، ابوالحسن
عنوان و نام پدیدآور	:	سری داستان‌های قدکوتاه - مترسک اخراجی (داستان‌های تجربه‌آموز) / گردآوری و تالیف ابوالحسن رضایپور کورنده.
مشخصات نشر	:	تهران : شلاک ، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۲۰۰ ص.
شابک	:	978-600-257-051-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	داستان‌های اخلاقی -- قرن ۱۴
موضوع	:	داستان‌های آموزنده فارسی
رده بندی کنگره	:	۸۳۴۵ PIR / ض ۱۲۵ م ۱۳۹۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۵۵۴۶۷۸

انتشارات شلاک

سری داستان‌های قدکوتاه - مترسک اخراجی (داستان‌های تجربه‌آموز)

ناشر	✱ انتشارات شلاک
گردآوری	✱ ابوالحسن رضایپور کورنده
طرح جلد	✱ الهام صبری
چاپ اول	✱ ۱۳۹۴
شمارگان	✱ ۲۰۰۰ جلد
قیمت	✱ ۱۶۰۰۰ تومان
شابک	✱ ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۷-۰۵۱-۲

جمالزاده جنوبی - خ دیلمان - ب ۱۴ - واحد ۱

تلفن ۶۶۵۹۲۳۵۷ و ۶۶۹۰۹۵۶۶ و ۰۹۱۲۲۲۵۱۲۶۸

pubshelak@yahoo.com

www.Shelak.ir

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار
۱۹	سخنرانی مشهور «استیو جابز»...
۲۸	شجاعت، خودکشی، زندگی
۲۹	ارزش اولین نگاه‌ها
۳۰	خلق شو تا خلق شود
۳۱	ترس، برادر مرگ
۳۲	راننده‌ی تاکسی
۳۳	کم‌گویی
۳۴	اعتماد
۳۵	فرار به سوی خدا
۳۶	حقه‌ی روز امتحان
۳۸	وارسته شدن وزیر برکنار شده

- ۳۹ ----- عتیقه‌فروش و روستایی ساده
- ۴۰ ----- موعظه
- ۴۱ ----- عاشقانه
- ۴۳ ----- زندگی زیبا
- ۴۵ ----- امام موسی صدر
- ۴۶ ----- وقت‌شناسی
- ۴۷ ----- کافر و غلام
- ۴۸ ----- درخت سیب
- ۴۹ ----- یک روز یک ترک و یک رشتی و یک اصفهانی!!
- ۵۱ ----- انیشتین
- ۵۲ ----- آرایش‌گر ساده و مشتری شیک‌پوش
- ۵۳ ----- مرگ
- ۵۴ ----- ناپلئون و مرد پوست‌فروش
- ۵۶ ----- چهارتا کتلت
- ۵۹ ----- لبخند پیرمرد و سرایشی تند کوچه
- ۶۰ ----- نان و مرد گوزپشت
- ۶۲ ----- شمس و مولانا و قصه تهیه‌ی شراب توسط مولوی
- ۶۵ ----- مسافر
- ۶۶ ----- عدالت و لطف خدا
- ۶۸ ----- پاسخ جالب آسیابان به زاهد
- ۶۹ ----- گنجشک و آتش
- ۷۰ ----- خوک و گاو
- ۷۱ ----- زود قضاوت نکنید!

- توقع ----- ۷۳
- جایزه‌ی صلح نوبل ----- ۷۴
- امتحان فیزیک ----- ۷۵
- جواب منطقی ----- ۷۷
- لالایی ----- ۷۹
- دوستی نسبه ----- ۸۰
- بیل گیتس در رستوران ----- ۸۱
- قاطر مرد کشاورز ----- ۸۲
- منطق ----- ۸۳
- چشمه و تشنه ----- ۸۴
- جایزه ----- ۸۵
- حکایت ایراد پیرزن به مناره مسجد و تدبیر معمار ----- ۸۶
- حمام رفتن بهللول ----- ۸۷
- به او اعتماد کن ----- ۸۸
- طوری زندگی کن که زندگی‌ات ارزش نجات دادن داشته باشد ----- ۸۹
- بیشرمانه زیستن ----- ۹۰
- مرا بغل کن ----- ۹۲
- ذکاوت بوعلی ----- ۹۳
- کی بیشتر می‌فهمه! ----- ۹۵
- پشت هر مرد یک زن باهوش وجود دارد! ----- ۹۶
- پول دود کباب ----- ۹۷
- پاسخ دکتر حسابی ----- ۹۸
- جراح و تعمیرکار ----- ۹۹

- ۱۰۰ ----- ارزش کار
- ۱۰۱ ----- آرزو
- ۱۰۲ ----- هر که بامش بیش، برف بیشتر
- ۱۰۴ ----- رستوران مبتکر
- ۱۰۵ ----- باباجان، فقط پنج دقیقه، باشه؟
- ۱۰۶ ----- شکایتی جالب از جنرال موتورز
- ۱۰۸ ----- یادگیری
- ۱۱۱ ----- راه و رسم عاشقی
- ۱۱۴ ----- هر چه خدا بخواهد
- ۱۱۵ ----- لبخند
- ۱۱۷ ----- کوزه چشم حریصان پر نشد... تا صدف قانع نشد پر در نشد
- ۱۱۸ ----- دعای کورش
- ۱۱۹ ----- امتحان وزیران
- ۱۲۰ ----- از پلنگ‌های زندگی نترسید!
- ۱۲۱ ----- جواب دندان شکن
- ۱۲۲ ----- طلبه‌ی جوان و دختر فراری
- ۱۲۳ ----- باورها
- ۱۲۵ ----- به خاطر خودم
- ۱۲۶ ----- خدا پشت پنجره ایستاده
- ۱۲۷ ----- رحمت خدا
- ۱۲۸ ----- زنجیر عشق
- ۱۳۰ ----- جوان ثروتمند و پند عارف
- ۱۳۱ ----- افسوس تکراری

- ۹۹
- ۱۳۲ نیت
- ۱۳۴ برادر
- ۱۳۶ اثر دعا
- ۱۳۷ عشق
- ۱۳۸ جایزه
- ۱۴۰ نیوتن
- ۱۴۱ قدر همین شاه را باید دانست
- ۱۴۳ سنگ و سنگ‌تراش
- ۱۴۵ شکست یک شخص نیست!
- ۱۴۶ همیشه یک راه حل وجود دارد
- ۱۴۸ شگرد پسرک در مقابل نادرشاه
- ۱۴۹ مردم چه می‌گویند؟
- ۱۵۱ فرار از زندگی
- ۱۵۲ دو دوست
- ۱۵۳ سلام در نماز
- ۱۵۵ بهترین را از خدا بخواهیم
- ۱۵۶ تغییر هویت
- ۱۵۷ پرهیز از لقمه‌ی شبهه
- ۱۶۰ برای رسیدن به هدف باید از مرزهای خستگی گذشت
- ۱۶۱ کشتی امام حسن و امام حسین (ع)
- ۱۶۲ ایمان واقعی
- ۱۶۳ رنگ رُخساره از سر درون می‌دهد خبر
- ۱۶۴ پاسخ‌های پولی

- ۱۶۵ ----- اندازه‌ی مهر و محبت خدای عالم به بندگانش
- ۱۶۶ ----- مترسک اخراجی
- ۱۶۷ ----- کوزه‌ی آب
- ۱۶۸ ----- فقیر یا ثروتمند
- ۱۶۹ ----- علم و ریشه‌ی غرور
- ۱۷۱ ----- گفتگو با خدا
- ۱۷۳ ----- میانه‌روی در زندگی
- ۱۷۵ ----- شیطان
- ۱۷۷ ----- دخترک فداکار
- ۱۸۰ ----- رنج عالم شدن
- ۱۸۱ ----- بُز آخفش
- ۱۸۲ ----- قَسَمَت را باور کنم یا دَم خروسی را؟
- ۱۸۳ ----- ابو عیناء
- ۱۸۴ ----- عمل به نذر
- ۱۸۵ ----- شام آخر
- ۱۸۶ ----- تصمیم مهم
- ۱۸۷ ----- تزریق خون
- ۱۸۸ ----- سنگ تراش
- ۱۹۰ ----- سگ باهوش
- ۱۹۲ ----- پنجره بیمارستان
- ۱۹۳ ----- مرواریدهای زیبا
- ۱۹۴ ----- ماشین اسپرت
- ۱۹۶ ----- نجار و کارفرما

پیشگفتار

انسان، موجودی ترقی خواه و دارای استعداد کمال است که برای سیر تکاملی خویش لازم است با پیروی از یک روش تربیتی قوی و کامل تلاش نماید و در کنار پرورش جسم خویش، در تعالی روح خود و اطرافیانش هم کوشا باشد.

از امام حسن مجتبی (ع) در مورد اهمیت تربیت معنوی و روحی نقل شده که فرموده‌اند: «عَجِبْتُ لِمَنْ يَتَفَكَّرُ فِي مَأْكُولِهِ، كَيْفَ لَا يَتَفَكَّرُ فِي مَعْقُولِهِ، فَيَجَنَّبُ بَطْنَهُ مَا يُؤْذِيهِ وَ يُوَدِّعَ صَدْرَهُ مَا يَرْدِيهِ؛» «تعجب می‌کنم از فردی که در غذای جسمانی خود فکر می‌کند [که سالم و بهداشتی و پاکیزه باشد]، اما در غذای روح و جان خویش نمی‌اندیشد. در نتیجه، شکم خود را از غذاهای زیانبخش حفظ می‌کند، ولی برایش اهمیتی ندارد که افکار پلید و ناپسند در روان او وارد شده و وجودش را در معرض افکار پست و انحرافی قرار دهند.»

یکی از قدیمی‌ترین راه‌های انتقال مفاهیم تربیتی و اخلاقی در تاریخ طولانی حیات بشر، قصه و حکایت بوده و هست. این زبان برای همه‌ی اقشار جامعه از سنین مختلف و طیف‌های گوناگون اجتماعی قابل بهره‌گیری و جذاب است. در بین آثار ادبی و مذهبی جهانیان کتاب‌های داستان جایگاه ویژه‌ای دارد. حتی در آثار ادبا و فرهیختگان ایرانی، اعم از نشر و نظم، این زبان بیشتر به کار گرفته شده است. چرا که در زبان داستان، حقایق غیرمستقیم و بدون امر و حکم مستقیم به خواننده القا می‌گردد و خواننده در پذیرش آن‌ها از خرد و درک خود مدد می‌جوید. برخلاف نوشتارهای دیگر که معمولاً مطالب در آن‌ها به شکل دستوری نگارش می‌یابد و از لطافت داستان برخوردار نیست.

جایگاه قصه و داستان در کتاب آسمانی ما مسلمانان «قرآن» هم بالا و رفیع است. چنانکه خداوند در آن فرموده است: «فَاقْصُصِ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ»^۱ «پس، داستان بگو، داستانی تا که ایشان بیندیشند [بیدار شوند]». در قرآن کریم، قصه‌ها جایگاه خاصی دارند.^۲ چرا که کلام خدا، از نگرش خاصی برخوردار است. این نگرش، معانی حکیمانه و معارف انسان‌ساز را برای آدمی بیان می‌کند. واژه‌ی قصص، جمع قصه، به معنای داستان و سرگذشت است. جایگاه و اهمیت داستان‌ها، سبب شده تا بخش چشم‌گیری

۱ - سوره اعراف، آیه ۱۷۶.

۲ - مجموعاً ۷۰ داستان (شامل ۲۰۸ قطعه‌ی داستانی در ۶۳ سوره از ۱۱۴ سوره) در قرآن بیان گردیده است.

از آیات قرآن، به بیان قصه‌ها اختصاص یابد. دلایل مهمتی برای استفاده قرآن از قالب قصه می‌توان برشمرد:

الف- تربیت و آموزش. مهم‌ترین عامل بهره‌گیری قرآن از قصه، تربیت و آموزش می‌باشد. خداوند، از داستان در جهت انتقال نامحسوس پیام خویش به مخاطب بهره می‌گیرد. عناصر قصه‌های قرآنی، از واقعیت و صداقت الهام می‌گیرند. هیچ یک از داستان‌های قرآنی بر اساس خیال‌پردازی یا شخصیت‌های فرضی نیست و همه‌ی قصه‌های قرآن واقعیت داشته‌اند و در واقع، روایتی الهی از یک رویداد حقیقی می‌باشند.

ب- یادکرد مثال و سرگذشت، بهترین روش برای تفهیم همگان. عامل مهم دیگر در بهره‌گیری قرآن از قصه‌ها، این است که قرآن، گفتار و بیان، بیشتر جنبه‌ی خطابی داشته و روی سخن آن با همگان است. در چنین حالتی، ذکر مثال و حکایت گذشتگان، بهترین روش برای تفهیم است. زیرا، قرآن، هدفش آگاه‌سازی جامعه است و در آگاه ساختن مردم، باید از زبان و بیانی روشن استفاده کرد. داستان‌ها دارای چنین ویژگی‌هایی هستند. یعنی، زبانی روشن، بیانی رسا و شیرین دارند. بنابراین، مقصود قرآن در چنین قالبی به دست می‌آید.

ج- عامل جذبه و کشش. قصه در طول تاریخ، مورد علاقه و توجه بشر بوده و برای او کشش خاصی داشته است. این جاذبه، ریشه در سرشت انسان دارد. بدون شک، قصه به خاطر جاذبه‌های طبیعی خود، تا این حد گسترده مورد استفاده بشر قرار گرفته و هر گروهی با انگیزه‌ای خاص برای رسیدن به

منظور خود، از آن بهره گرفته است. قرآن نیز به این جاذبه فطری، توجه نشان داده و با تکیه بر علایق طبیعی انسان، بهترین داستان‌ها را برگرفته است. در واقع، قرآن به گرایش‌های فطری و طبیعی آدمی توجه کرده و نیکوترین قصه‌ها را، هماهنگ با اهداف مقدس خویش ساخته است.

از آن‌جا که قرآن کلام بی‌نقص الهی است و تأثیرگذارترین داستان‌ها برای هدایت بشر در آن آورده شده است، استفاده از شیوه‌ی آن می‌تواند روش مناسبی برای بیان داستان‌های آموزنده باشد. برخی از داستان‌های قرآن با استفهام تقدیری آغاز می‌شوند. این نوع استفهام، یکی از صنایع ادبی در فن داستان‌نویسی است که مخاطب را تشویق می‌کند تا قصه را پی‌گیری نماید. معمولاً، در این روش داستان با این مقدمه آغاز می‌شود: «آیا این خبر را شنیده‌اید که ...». گروهی از داستان‌های قرآنی با روش نوین چکیده‌نویسی آغاز می‌شود؛ یعنی قبل از شروع متن اصلی داستان، در جملات کوتاهی چکیده و هدف اصلی داستان می‌آید و پس از ایجاد آمادگی ذهنی، به اصل مطلب پرداخته می‌شود. گاهی از همین روش به صورت معکوس استفاده شده است؛ یعنی ابتدا داستان اصلی آورده شده، سپس به بیان خلاصه و چکیده آن پرداخته شده است تا در جمع‌بندی به خواننده کمک نماید. شیوه‌ی قرآن در بیان قصه‌های عاشقانه بسیار لطیف و عبرت‌انگیز است. در قرآن کریم سعی شده است تا با مسائل عشقی به صورت سمبلیک و اشاره‌وار برخورد شود و از ارائه‌ی جزئیات یا به زبان آوردن صریح و زننده خودداری شود. با خواندن داستان یوسف و زلیخا، این نکته را در

خواهید یافت. یک نکته‌ی جالب در داستان‌های قرآنی، شکسته شدن حصار زمان است. گاهی حتی یک داستان در دل داستان دیگر آورده می‌شود؛ در حالی که در زمان‌های مختلف رخ داده‌اند. این خصوصیت قرآن، باعث می‌شود تا انسان با دقت و موشکافی، سعی در چیدن صحیح قطعات مختلف این داستان‌ها نماید و تمرکز بیشتری پیدا کند. نکته‌ی زیبای دیگر جایگاه خاص زنان و نقش تعیین‌کننده و محوری آنان در اغلب داستان‌های قرآنی است؛ زنان در داستان‌های قرآنی، به وضوح معرفی می‌شوند و شخصیتی مستقل دارند. قرآن در جاهایی که می‌خواهد الگویی عمومی ارائه کند و یا اندرزی فراگیر در داستان‌های خود مطرح کند، از کلمات عامی مانند مردی از خاندان فرعون، یا زن لوط و زن نوح، استفاده می‌کند.

بر اساس آنچه بیان گردید در این اثر سعی شده است حکایت‌های کوتاه، خلاصه و پندآموزی گردآوری و بازنویسی شود و در بخش‌های متناسب دسته‌بندی و تقدیم خوانندگان گردد. بی‌شک، شمار حکایت‌ها و داستان‌های زیبا چنان زیاد است که گردآوری آن‌ها مجلدات متعدد می‌طلبد. آنچه در این کتاب تدوین گردیده صرفاً ذوق نویسنده و نگاه خاص وی به مسائل گوناگون تربیتی و اخلاقی است. در همین جا، از خوانندگان ارجمنده است دعا می‌کنم نقطه‌نظرات اصلاحی و پیشنهادات مفید خود را برای رفع نواقص و بهبود کتاب به آدرس ناشر محترم این اثر ارسال نمایند تا به حول و قوه الهی در چاپ‌های بعد مد نظر قرار بگیرد. خداوند بزرگ را به شکرانه‌ی نعمت‌هایش و توفیق فراهم کردن این اثر سپاسگزارم. همچنین، به طور ویژه

از دوست و استاد ارجمندم جناب آقای سید محمدرضا حسینی مسئول
محترم نشر شلاک، به خاطر تشویق‌ها، حمایت‌ها و زحماتی که برای چاپ و
نشر این کتاب کشیده‌اند، صمیمانه تشکر می‌کنم.

ابوالحسن رضاپور کورنده

اردیبهشت ۱۳۹۳

www.ketab.ir